

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

**із навчальної дисципліни «Звітність підприємств»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Облік і аудит

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.2021 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 21.09.2021 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.2021 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління протокол
від 31.08.2021 № 1

Розробники: викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст
вищої категорії, викладач-методист Бондарець О.М.

Рецензенти:

1. викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н.,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Цимбалістова О.А.
2. професор кафедри бізнес адміністрування, маркетингу і туризму
Кременчуцького національного університету імені Михайла
Остроградського, д.е.н. Дружиніна В.В.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №8							
Тема 1. Основи побудови і загальні вимоги до звітності підприємств	10	2	-	2	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 2. Баланс	14	4	-	4		6	К/р на 30 хв.
Тема 3. Звіт про фінансові результати	14	4	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 4. Звіт про рух грошових коштів	14	4	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 5. Звіт про власний капітал	14	4	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 6. Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах	10	2	-	2	-	6	К/р на 15 хв.
Тема 7. Зведена і консолідована фінансова звітність	10	2	-	2	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 8. Фінансова звітність малого підприємництва	14	4	-	4	-	6	К/р на 30 хв.
Тема 9. Податкова звітність	10	2	-	2	-	6	К/р на 15 хв.
Тема 10. Статистична і спеціальна звітність	10	2	-	2	-	6	К/р на 30 хв.
Всього за семестр № 8:	120	30	-	30	-	60	залік

**1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №8							
Тема 1. Основи побудови і загальні вимоги до звітності підприємств	14	2	-	2	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 2. Баланс	13	1	-	2	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 3. Звіт про фінансові результати	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 4. Звіт про рух грошових коштів	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 5. Звіт про власний капітал	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 6. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 7. Зведена і консолідована фінансова звітність	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 8. Фінансова звітність малого підприємництва	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 9. Податкова звітність	11	1	-	-	-	10	К/р на 15 хв.
Тема 10. Статистична і спеціальна звітність	16	2	-	2	-	10	К/р на 15 хв.
Всього за семестр № 8:	120	12	-	6	-	102	залік

2. Методичні вказівки до практичних занять

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема №1. Основи побудови і загальні вимоги до звітності підприємств

Навчальна мета заняття: ознайомлення з метою та принципами складання фінансової звітності, її нормативним забезпеченням, складом фінансової звітності.

Кількість годин - 2 (денна форма); 2 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 1:

1. Звітність підприємств, її нормативне забезпечення та мета складання
2. Принципи складання фінансової звітності
3. Види, класифікація та склад звітності підприємств
4. Вимоги до фінансової звітності підприємства

Література: 1 (с. 9-82), 2 (с. 4-16), 5 (12-24), 6 (с. 12-26), 10, 15, 17, 23

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Якими законами України передбачено складання і подання підприємствами, товариствами та іншими суб'єктами господарювання бухгалтерської фінансової звітності?
2. Назвіть нормативно-правові акти, що регламентують принципи й методи складання фінансової звітності.
3. Що таке фінансова звітність і яке її значення?
4. Які суб'єкти підприємницької діяльності мають право обирати спрощену систему обліку та фінансової звітності?
5. Яка мета складання фінансової звітності підприємства?
6. Яким критеріям повинна відповідати фінансова звітність?
7. Дайте визначення принципам бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
8. Охарактеризуйте кожен із десяти принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
9. На які види підрозділяється звітність підприємства?
10. Як можна класифікувати види звітності за джерелами інформації?

11. Як можна класифікувати звітність за порядком її регулювання, роллю в управлінні, змістом звітних даних, обсягом показників, місцем використання, періодом складання, ступенем узагальнення даних, терміном подання, способом відправлення?
12. Яким якісним характеристикам повинна відповідати фінансова звітність підприємств?
13. У чому полягає державне регулювання звітності підприємств?
14. Чим викликана вимога обов'язкового подання звітності?
15. Яка інформація обов'язково повинна бути розкрита у фінансовій звітності згідно з НП(С)ПБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»?
16. Які інформаційні потреби користувачів повинна забезпечувати фінансова звітність?
17. Хто відноситься до зовнішніх користувачів фінансової звітності?
18. Поясніть, яка інформація з фінансової звітності потрібна конкретній категорії зовнішніх користувачів.
19. Поясніть, яка інформація з фінансової звітності потрібна конкретній категорії внутрішніх користувачів.
20. Які етапи підготовки до складання річної фінансової звітності?
21. Назвіть типи підприємств, які зобов'язані оприлюднювати фінансову звітність.
22. Назвіть порядок і терміни зберігання бухгалтерських фінансових звітів і балансів.
23. Назвіть види відповідальності і розміри штрафних санкцій за несвоєчасне подання фінансової звітності.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. До принципів складання фінансової звітності не належить:
 - а) порівнянність показників;
 - б) послідовність;
 - в) автономність.
2. Звітним періодом для складання річної звітності є:
 - а) календарний рік;
 - б) поточний рік;
 - в) правильної відповіді не запропоновано.
3. Фінансова звітність в Україні складається в таких грошових одиницях:
 - а) гри.;
 - б) тис. грн.;
 - в) на власний вибір бухгалтера.
4. Доречність інформації характеризується:
 - а) її своєчасністю та впливом па прийняття рішень користувачем;
 - б) припущенням, що користувачі мають певний рівень тань і прагнуть уважно вивчити лану інформацію;
 - в) відсутністю суттєвих помилок та необ'єктивних (упереджених) суджень.
5. До якісних характеристик фінансової звітності не належить:

- а) доречність;
- б) достовірність;
- в) автономність.

6. Дата подання річної фінансової звітності:

- а) 25 січня року наступного за звітним;
- б) 20 лютого року наступного за звітним;
- в) правильна відповідь відсутня.

7. Бухгалтерська звітність є:

- а) періодичною;
- б) систематичною;
- в) хронологічною.

8. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» не встановлює:

- а) мету складання та подання фінансових звітів;
- б) склад фінансових звітів,
- в) порядок і методи виправлення помилок в фінансовій звітності.

9. Бухгалтерська звітність підписується:

- а) головним бухгалтером підприємства;
- б) керівником підприємства;
- в) головним бухгалтером і керівником підприємства.

10. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві регламентується:

- а) Статутом підприємства;
- б) Наказом про облікову політику;
- в) штатним розкладом.

11. Статті форм бухгалтерської звітності, по яких відсутні числові значення активів, пасивів, фінансових результатів відображаються таким чином:

- а) пропускаються;
- б) прокреслюються;
- в) проставляються нульові значення.

12. Фінансова звітність повинна надавати можливість користувачам порівнювати:

- а) фінансові звіти підприємств за звітні періоди;
- б) фінансові звіти різних підприємств;
- в) відповіді 1 і 2.

13. Звітність, що відображає фінансовий стан і результати діяльності юридичної особи та її дочірніх підприємств, як єдиної економічної одиниці, називається:

- а) фінансовою;
- б) консолідованою;
- в) зведеною.

14. Принцип обачності полягає в тому, що:

- а) активи або дохід не повинні бути завищені, а зобов'язання чи витрати - занижені;

б) сутність операцій або інших подій не завжди відповідає тому, що випливає з їх юридичної форми;

в) результати господарських операцій визначаються тоді, коли вони відбуваються (а не тоді, коли отримуються або сплачуються грошові кошти), і відображаються в бухгалтерському обліку та фінансових звітах тих періодів, до яких вони відносяться.

15. До складу річної фінансової звітності згідно з Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку відносять:

а) Баланс; Звіт про рух грошових коштів; Звіт про власний капітал;

б) Баланс; Звіт про фінансові результати; Звіт про рух грошових коштів; Звіт про власний капітал; Примітки до річної фінансової звітності та додаток до них «Інформація за сегментами»;

в) Примітки до річної фінансової звітності; Баланс; Звіт про фінансові результати.

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2,3

Тема № 2. Баланс.

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології складання форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» й порядку його подання.

Кількість годин - 4(денна форма); 2 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 2:

1. Загальне поняття про бухгалтерський баланс і його значення в управлінні
2. Класифікація балансів
3. Визнання та оцінка статей Балансу
4. Структура Балансу та вимоги до нього
5. Зміст статей Балансу та методика його складання

Література: 1 (с. 89-142), 2 (с. 17-30), 3 (с. 349-351), 5 (25-64), 6 (с. 30-54), 9, 10, 15, 17

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Дайте визначення балансу (звіту про фінансовий стан).
2. Яким нормативно-правовим актом регламентується форма балансу (звіту про фінансовий стан)?
3. Охарактеризуйте формулу балансового зв'язку.
4. Дайте визначення поняттю «стаття» в балансі.
5. Дайте визначення активів, зобов'язань.
6. Дайте визначення власному капіталу.
7. Поясніть, що таке операційний цикл підприємства.
8. Скільки розділів і статей включає баланс (звіт про фінансовий стан)?
9. Охарактеризуйте вимоги до визнання активів, зобов'язань і власного капіталу.
10. Дайте характеристику видам оцінки активів і зобов'язань у балансі (звіті про фінансовий стан).
11. Назвіть статті I розділу активу балансу (звіту про фінансовий стан) та охарактеризуйте їх.
12. Назвіть статті II розділу активу балансу (звіту про фінансовий стан) та охарактеризуйте їх.
13. Назвіть III розділ активу балансу (звіту про фінансовий стан) і поясніть, яка інформація в ньому відображається,
14. Назвіть I розділ пасиву балансу (звіту про фінансовий стан) та охарактеризуйте його статті.
15. Назвіть II розділ пасиву балансу (звіту про фінансовий стан) і розкрийте зміст його статей.
16. Назвіть III розділ пасиву балансу (звіту про фінансовий стан) і зміст його статей.
17. Назвіть IV розділ пасиву балансу (звіту про фінансовий стан) та поясніть, яка інформація в ньому відображається.
18. В яких одиницях виміру складається баланс (звіт про фінансовий стан) за ф. № 1?
19. На яку дату складаються проміжні і річний баланси (звіти про фінансовий стан)?
20. За якою оцінкою включаються в баланс нематеріальні активи. основні засоби, дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги?
21. Як розрахувати нерозподілений прибуток на кінець звітного періоду для відображення в балансі (звіті про фінансовий стан)?
22. З якою метою використовується інформація балансу (звіту про фінансовий стан)?
23. Які показники можна розрахувати за даними балансу?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Звітна форма балансу (звіту про фінансовий стан) в Україні

побудована:

- а) в порядку збільшення ліквідності засобів;
- б) в порядку зменшення ліквідності засобів;
- в) в довільному порядку.

2. Джерелами інформації для складання балансу (звіту про фінансовий стан) є:

- а) бухгалтерські рахунки класів 1-9;
- б) бухгалтерські рахунки класів 1-6;
- в) бухгалтерські рахунки класів 7-9.

3. За обсягом інформації баланси поділяються на;

- а) вступні, звітні, ліквідаційні;
- б) одиничні і вільні;
- в) інвестиційні, кратні.

4. При обчисленні суми балансу (звіту про фінансовий стан) враховується така вартість основних засобів:

- а) первісна;
- б) залишкова;
- в) амортизація (накопичений знос) + первісна вартість.

5. Активи - це:

а) всі наявні матеріальні цінності, нематеріальні активи та кошти, що належать підприємству на певну дату, а також їх розміщення та використання;

б) ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, від яких очікується надходження майбутніх економічних вигод до підприємства;

в) всі відповіді правильні.

6. Згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби» амортизація - це:

- а) систематичний розподіл вартості активу, що амортизується, протягом строку корисної експлуатації активу;
- б) об'єктивний процес поступового зносу основних фондів та перенесення їх вартості на новостворену продукцію або послуги;
- в) процес поступового перенесення вартості засобів праці в міру їх зношування на виготовлену продукцію і використання цієї вартості для відтворення зношених засобів праці.

7. Створення резерву сумнівних боргів приводить до таких змін за статтями фінансових звітів:

- а) зменшення дебіторської заборгованості і резерву сумнівних боргів;
- б) зменшення дебіторської заборгованості та збільшення резерву сумнівних боргів;
- в) збільшення резерву сумнівних боргів та зменшення прибутку від вкладення капіталу.

8. За якою статтею балансу відображаються отримані підприємством аванси від покупців?

- а) доходів майбутніх періодів;
- б) витрат майбутніх періодів;
- в) поточних зобов'язань;

г) дебіторської заборгованості.

9. Бухгалтерський баланс представляє собою звіт про фінансовий стан підприємства:

- а) за ряд років;
- б) на певну дату;
- в) за звітний період.

10. Величина активів підприємства завжди:

- а) більше суми його зобов'язань і власного капіталу;
- б) дорівнює цієї суми;
- в) менше цієї суми.

Практичні завдання:

Задача 1

Маючи наступні залишки на рахунках бухгалтерського обліку станом на 01.01.2020 року (табл.1) та операції, що відбулися за 1-й квартал на ТОВ «Електронний рай» скласти баланс на 31.03.2020 року.

Таблиця 1

Залишки на рахунках бухгалтерського обліку ТОВ «Електронний рай» на 01.01.2020 р.

Шифр рахунку	Назва рахунку	Сума, тис. грн
10	Основні засоби	12823,0
13	Знос основних засобів	4855,7
20	Виробничі запаси	2050,0
22	Малоцінні і швидкозношувані предмети	101,0
23	Виробництво	270,0
26	Готова продукція	4200,0
372	Розрахунки з підзвітними особами	0,5
30	Готівка	0,2
31	Поточні рахунки в банках	1051,0
40	Зареєстрований капітал	45,0
44	Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)	2770,0
60	Короткострокові кредити банку	740,0
63	Кредиторська заборгованість за розрахунками з:	
	- постачальниками і підрядниками	35913,0
685	- іншими кредиторами	174,0
64	Розрахунки з бюджетом	35,00
65	Розрахунки зі страхування	63,0
66	Розрахунки з оплати праці	130,0

Протягом 1-го кварталу 2020 року відбулися наступні зміни:

- З поточного рахунку погашено кредиторську заборгованість в сумі 87000,00 грн.
- Утримано із заробітної плати підзвітних осіб своєчасно не повернений аванс у сумі 500,00 грн.
- Погашена кредиторська заборгованість перед постачальниками за раніше отримані матеріали у сумі 360000,00 грн.
- Витрачені на виробництво продукції матеріали у сумі 750000,00 грн.

5. За рахунок прибутку створено резерв сумнівних боргів у сумі 10000,00 грн.
6. Перераховані в бюджет податки у сумі 44000,00 грн.
7. Надійшла на склад випущена із виробництва готова продукція у сумі 850000,00 грн.
8. З розрахункового рахунку перераховано в погашення короткострокового кредиту 740000,00 грн.

Примітка. При розв'язанні задачі потрібно визначити послідовно собівартість готової продукції, як суму виробничих витрат та зміни залишків незавершеного виробництва; собівартість реалізованої продукції, як суми собівартості готової продукції та зміни залишків готової продукції на початок і кінець звітного періоду; операційні витрати, як суму собівартості реалізації, витрат на збут та управління.

Задача 2

На основі даних Оборотної балансу за 2019 рік скласти Баланс на 01.01.2020 р.

Оборотний баланс за 2019 р.

№ рах.	Назва рахунку	Сальдо на початок періоду.		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду.		№ рах.
		Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт	
103	Основні засоби	183792,00				183792,00		103
104	Основні засоби	117264,00		31200,00		148464,00		104
105	Основні засоби	88368,00				88368,00		105
12	НМА	12768,00				12768,00		12
131	Знос ОЗ		9912,00		5096,00		15008,00	131
133	Знос НМА		2856,00		520,00		3376,00	133
201	Матеріали	53953,20		56199,00	32840,60	77311,60		201
203	Паливо	12432,00		21905,00	8892,00	25445,00		203
207	Запчастини	42672,00			11700,00	30972,00		207
202	Напівфабрикати	12096,00			5460,00	6636,00		202
23	Виробництво	37195,20		86192,60	56290,00	67097,80		23
26	Готова продукція	72240,00		56290,00	59020,00	69510,00		26
301	Каса	3292,80		13494,00	12870,00	3916,80		301
311	Розрахунковий рахунок	52785,60		197600,00	115908,00	134477,60		311
361	Розрахунки з замовник.			109200,00	54600,00	54600,00		361
372	Підзвіт	672,00		390,00	234,00	828,00		372
443	Використання прибутку.			3643,25	3643,25			443
377	Інші дебітори	21445,20			13000,00	8445,20		377
39	Витрати майб. періодів	4032,00			364,00	3668,00		39
40	Статутний капітал		471139,20				471139,20	40
43	Резервний капітал		18480,00		728,65		19208,65	43
441	Нерозподіл. прибуток		17808,00	3643,25	14573,00		28737,75	441
424	Інший додат. капітал				31200,00		31200,00	424
601	Короткострок. кредити.		84000,00				84000,00	601
631	Розрахунки з постач.		48921,60	70200,00	93724,80		72446,40	631

№ рах.	Назва рахунку	Сальдо на початок періоду.		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду.		№ рах.
		Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт	
641	Податки		20496,00	42608,80	29575,00		7462,20	641
501	Довгострок. кредити				130000,00		130000,00	501
651	ЄСВ		9475,20	5460,00	10088,00		14103,20	651
671	Дивіденди		14112,00		2914,60		17026,60	671
661	Розрахунки по з/п		8736,00	20436,00	25220,00		13520,00	661
69	Доходи майб. періодів		9072,00				9072,00	69
701	Доходи від реалізації.			109200,00	109200,00			701
791	Результат основної діяльності.			91000,00	91000,00			791
901	Собівартість гот. прод.			59020,00	59020,00			901
91	Загальновироб витрати			19084,00	19084,00			91
92	Адмін. витрати			13988,00	13988,00			92
981	Податок на прибуток			3419,00	3419,00			981
	Разом	715008,00	715008,00	1014172,90	1014172,90	916300,00	916300,00	

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернув увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4,5

Тема № 3 Звіт про фінансові результати.

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології складання форми №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» й порядку його подання

Кількість годин - 4 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 3:

1. Мета складання Звіту про фінансові результати
2. Взаємозв'язок Звіту про фінансові результати з видами діяльності підприємства
3. Умови визнання та оцінки доходів і витрат

4. Зміст статей Звіту про фінансові результати та методика його складання

Література: 1 (с. 152-203), 2 (с. 31-45), 3 (с. 352-356), 5 (65-99), 6 (с. 54-69), 9, 10, 15, 17

Питання цільових виступів здобувачів освіти:

1. Як види діяльності підприємств впливають на структуру звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід)?
2. Яка мета складання звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід)?
3. Із яких розділів складається звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)?
4. За даними яких класів рахунків бухгалтерського обліку складаються окремі розділи звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід)?
5. Як відображаються доходи у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід)?
6. Як відображаються витрати у звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід)?
7. Яка послідовність розрахунку прибутку від різних видів діяльності до оподаткування?
8. Як визначається сума податку на прибуток до оподаткування?
9. Як розрахувати нерозподілений прибуток підприємства?
10. На підставі яких даних заповнюється II розділ звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід)?
11. На підставі яких даних заповнюється III розділ звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід)?
12. Як розрахувати середньозважену кількість простих акцій?
13. Як розрахувати прибуток на акцію?
14. Як розрахувати скоригований прибуток на акцію?
15. Яке значення звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) в управлінні підприємством?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Метою складання звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) є надання користувачам, повної, правдивої та неупередженої інформації про:

- а) фінансовий стан підприємства на звітну дату;
- б) зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період;
- в) доходи, витрати, прибутки і збитки, а також сукупний дохід від діяльності підприємства за звітний період.

2. До адміністративних витрат відносить:

- а) юридичні та аудиторські послуги;
- б) витрати на дослідження і розробки;
- в) витрати на управління цехами.

3. Стаття «Інші фінансові доходи» не включає:

- а) дивіденди одержані;
- б) відшкодування раніше списаних активів;
- в) відсотки одержані.

4. У складі операційних доходів відображається дохід від:

- а) реалізації іноземної валюти;
- б) інвестицій в асоційовані підприємства;
- в) безоплатно одержаних необоротних активів.

5. Розділ IV звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) заповнюється:

- а) приватними підприємствами;
- б) акціонерними товариствами;
- в) акціонерними товариствами, прості акції яких відкрито продаються або купуються на фондових біржах; товариствами, що знаходяться в процесі випуску таких акцій.

6. Валовий прибуток визначається шляхом вирахування з чистото доходу:

- а) собівартості продукції;
- б) всіх витрат, крім податку на прибуток;
- в) відповідних податків, зборів, знижок.

7. Дивіденди, як вид доходу, визначаються:

- а) на основі принципу нарахування згідно з економічним змістом відповідної умови;
- б) коли виникає право акціонерів на їх отримання;
- в) у періоді, до якого вони належать, пропорційно до часу, виходячи з бази їх нарахування.

8. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції визначається шляхом, вирахування і доходу:

- а) собівартості продукції;
- б) всіх витрат, крім податку на прибуток;
- в) відповідних податків, зборів, знижок.

9. Прямі витрати - це витрати:

- а) що знижуються зі збільшенням обсягів виробництва;
- б) що змінюються пропорційно або майже пропорційно до обсягу виробництва;
- в) величина яких не змінюється залежно від зміни обсягів виробництва.

10. Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) надає можливість користувачу порівнювати:

- а) фінансові звіти підприємств за звітні періоди;
- б) фінансові звіти різних підприємств;
- в) відповіді а) і б).

Практичні завдання:

Задача 1.

Визначити собівартість реалізованої продукції виготовленої у звітному

році, якщо відомо, що для виготовлення її одиниці необхідно 2 кг сировини за ціною 5,00 грн. за кілограм та 0,5 годин прямої праці з розцінкою 17,00 грн. за годину. Продукція виготовляється на виробничому устаткуванні, первісна вартість якого складає 25000,00 грн., термін корисного використання – 15 років, а метод нарахування амортизації – прямолінійний. Крім цього для здійснення виробничого процесу підприємство у звітному році понесло 800000,00 грн. загальновиробничих витрат (що відповідає плановому розміру), розподіл яких здійснюють у відповідності до обсягів виробництва. Потужності підприємства дозволяють виготовляти та реалізовувати щорічно 100000 одиниць відповідної продукції, тоді як фактично вони були завантаженими на 85%. Залишків НЗВ на початок та кінець звітного періоду підприємство не мало.

Вказати в якій статті «Звіту про фінансові результати» буде відображено інформацію про собівартість реалізації.

Задача 2.

На основі даних Оборотно-балансу за 2019 рік скласти Звіт про фінансові результати за 2019 р.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6,7

Тема № 4. Звіт про рух грошових коштів.

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології складання форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» й порядку його подання.

Кількість годин - 4 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 4:

1. Мета складання Звіту про рух грошових коштів
2. Структура Звіту про рух грошових коштів

3. Методика складання Звіту про рух грошових коштів
4. Розкриття інформації про рух грошових коштів у Примітках до фінансової звітності

Література: 1 (с. 204-244), 2 (с. 45-65), 3 (с. 123-134; 356-372), 5 (100-126), 6 (с. 70-82), 9, 10, 15, 17

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Яка мета складання звіту про рух грошових коштів?
2. Що означає поняття «грошові кошти»?
3. Що означає поняття «грошові потоки»?
4. Що означає поняття «негрошові операції»?
5. Що таке чисте надходження грошових коштів?
6. Що таке чистий видаток грошових коштів?
7. Чи відображаються негрошові операції в звіті про рух грошових коштів?
8. Що означає поняття «рух грошових коштів»?
9. За якими методами складається звіт про рух грошових коштів?
10. Скільки розділів має звіт про рух грошових коштів і які?
11. На підставі якої інформації складається звіт про рух грошових коштів?
12. Чи є взаємозв'язок окремих показників звіту про рух грошових коштів і балансом (звітом про фінансовий стан) та іншими формами звітності?
13. Що таке нереалізовані курсові різниці і де вони відображаються в звіті про рух грошових коштів?
14. Як розрахувати чистий рух грошових коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності?
15. Як розрахувати залишок грошових коштів на кінець звітного періоду?
16. Яке значення звіту про рух грошових коштів в управлінні підприємством?
17. Яка інформація про грошові кошти наводиться у примітках до річної фінансової звітності?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Звіт про рух грошових коштів с формою звітності:
 - а) річною;
 - б) квартальною;
 - в) місячною.
2. Рух коштів відображається в Звіті про рух грошових коштів в розрізі наступних видів діяльності;
 - а) операційної, фінансової, інвестиційної;
 - б) основної, операційної, фінансової;
 - в) фінансової та інвестиційної.
3. Зміст та форма Звіту про рух грошових коштів визначається:
 - а) П(С)БО 10;
 - б) П(С)БО 11;
 - в) НП(С)БО 1.

4. Метою складання Звіту про рух грошових коштів є:

- а) надання інформації про зміни, які виникли в грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період в результаті операційної, інвестиційної і фінансової діяльності;
- б) надання користувачам правдивої неупередженої Інформації про операційну, інвестиційну і фінансову діяльність;
- в) усі відповіді правильні.

5. Під грошовими потоками розуміють:

- а) надходження та вибуття готівкових та безготівкових коштів;
- б) надходження виручки від реалізації;
- в) надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів.

6. Негрошові операції:

- а) не включаються до звіту про рух грошових коштів;
- б) включаються;
- в) розкриваються в примітках до річної фінансової звітності.

7. Рух грошових коштів - це:

- а) різниця між надходженням і вибуттям грошових коштів;
- б) надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів;
- в) це зміни, які сталися у грошових коштах за звітний період.

8. У Звіті про рух грошових коштів наводяться дані про:

- а) рух грошових коштів впродовж звітного періоду в результаті звичайної діяльності;
- б) рух грошових коштів впродовж звітного періоду в результаті основної діяльності;
- в) рух грошових коштів впродовж звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності і надзвичайних подій.

9. Надходження і видатки грошових коштів, що виникають в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності у звіті про рух грошових коштів показується:

- а) розгорнуто;
- б) згорнуто;
- в) частково згорнуто.

10. Якщо рух грошових коштів у результаті однієї операції включає суми, які належать до різних видів діяльності, то ці суми слід:

- а) наводити лише за одним видом діяльності;
- б) не включати у Звіт про рух грошових коштів;
- в) наводити окремо у складі відповідних видів діяльності: наводити по рядку надзвичайних подій.

11. Прикладом грошових потоків від інвестиційної діяльності є:

- а) надходження від продажу продукції;
- б) отримання позики в грошовій формі;
- в) оплата за придбані довгострокові облігації;
- г) жоден з наведених.

12. Надходження коштів від дебіторів за товари, роботи, послуги слід відображати у стаді:

- а) операційної діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;
- в) фінансової діяльності;
- г) не відображати у Звіті про рух грошових коштів.

13. Придбання підприємством довгострокових фінансових інвестицій з оплатою грошовими коштами буде відображене у Звіті про рух грошових коштів у складі:

- а) операційної діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;
- в) фінансової діяльності;
- г) надзвичайних операцій.

14. Грошові кошти-це:

- а) готівка та кошти на рахунках в банку;
- б) готівка та депозити до запитання;
- в) готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання;
- г) готівка в касі, кошти на рахунках у банках та грошові документи.

15. Негрошовими операціями слід вважати:

- а) операції, які не потребують використання готівки;
- б) операції, які не потребують використання грошових коштів та їх еквівалентів;
- в) операції, які не потребують використання грошових коштів, що знаходяться на рахунках в банку;
- г) правильні відповіді а, в.

Практичні завдання:

Задача 1.

Підприємство реалізувало продукцію за грошові кошти на суму 240000,0 грн. Знайти чисте надходження коштів, використовуючи наступну інформацію:

Виручка підприємства включає такі елементи, грн.:

ПДВ	40000,0
Матеріальні витрати	120000,0
Витрати на оплату паці з відрахуваннями на соціальні заходи	30000,0
Амортизація	15000,0
Прибуток	35000,0

Примітка. З отриманої виручки підприємство повинно сплатити у повній сумі ПДВ, вартість використаних матеріалів та заробітну плату з відрахуваннями на соціальні заходи.

Задача 2.

Залишок грошових коштів та їх еквівалентів на початок звітного періоду склав 10 тис. грн. Чистий рух грошових коштів за рік становив:

- від основної діяльності 800 тис. грн.
- від інвестиційної діяльності 200 тис. грн.
- від фінансової діяльності 100 тис. грн.

Збитки від курсових різниць, які виникли внаслідок перерахунку залишку

коштів в іноземній валюті на кінець звітного періоду, дорівнюють 2 тис. грн. Визначити залишок грошових коштів та їх еквівалентів на кінець звітного періоду.

Задача 3.

На основі даних Оборотно-балансу за 2019 рік скласти Звіт про рух грошових коштів за 2019 р.

Задача 4.

На основі даних наведених у таблиці 1, скласти «Звіт про рух грошових коштів» із застосуванням прямого методу.

Таблиця 1

Інформація про діяльність підприємства за 2018 рік

№ п/п	Зміст операції	Сума, тис. грн
1	Залишок коштів на початок періоду	45
2	Придбані товари (залишків на 01.01.2014 року не було)	1700
3	Надійшло від покупців за реалізовані товари	3000
4	Реалізовані товари у кредит (собівартість реалізованих товарів 1600 грн.)	3200
5	Перераховано постачальникам за придбані товари	1650
6	Виплачена заробітна плата	400
7	Сплачені відсотки за користування кредитом	22
8	Нарахована амортизація основних засобів	90
9	Оплачені витрати обігу (оренда, освітлення, опалення тощо)	200
10	Нарахований податок на прибуток	80
11	Придбане та оплачене устаткування	878
12	Отримана короткотермінова позика	220
13	Сплачений податок на прибуток	70
14	Виплачені дивіденди	78
15	Списані товари, пошкоджені при транспортуванні	10

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8,9

Тема № 5. Звіт про власний капітал.

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології складання форми №4 «Звіт про власний капітал» й порядку його подання.

Кількість годин - 4 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 5:

1. Визначення капіталу, його функції та мета складання Звіту про власний капітал
2. Зміст статей Звіту про власний капітал та методика його складання
3. Розкриття інформації про власний капітал у Примітках до фінансової звітності

Література: 1 (с. 245-268), 2 (с. 65-69), 3 (с. 254-278; 372-379), 5 (127-150), 6 (с. 83-95), 9, 10, 15,17

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Яке значення власного капіталу в діяльності підприємства?
2. З яких елементів складається власний капітал?
3. Який взаємозв'язок існує між капіталом, активами і зобов'язаннями?
4. За якими ознаками можна класифікувати власний капітал?
5. Дайте визначення власного капіталу за НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».
6. Дайте визначення звіту про власний капітал.
7. Що таке зареєстрований капітал?
8. Чи може в балансі (звіті про фінансовий стан) зареєстрований капітал бути меншим, ніж зазначений в установчих документах?
9. Що означає поняття «нерозподілений прибуток»?
10. Які функції виконує власний капітал?
11. Де в балансі (звіті про фінансовий стан) наводиться інформація про власний капітал?
12. Яка мета складання звіту про власний капітал?
13. За рахунок чого змінюється зареєстрований капітал?
14. Що таке резервний капітал?
15. На які цілі може бути використаний нерозподілений прибуток?
16. За рахунок чого можна списати непокриті збитки?
17. Що таке неоплачений капітал?
18. Що таке вилучений капітал?
19. Яка інформація необхідна для складання звіту про власний капітал?
20. Яку інформацію про власний капітал розкривають акціонерні товариства в примітках до фінансових звітів?
21. Яку інформацію про власний капітал розкривають в примітках до фінансових звітів підприємства (крім акціонерних товариств)?
22. Яке значення звіту про власний капітал в управлінні?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. За ступенем належності капітал, що використовується підприємством, поділяється на:
 - а) довгостроковий та короткостроковий;
 - б) власний та залучений;
 - в) власний та оборотний.
2. Звіт про власний капітал є формою звітності:
 - а) річною;
 - б) квартальною;
 - в) місячною.
3. Звіт про власний капітал містить інформацію про:
 - а) доходи, втрати і фінансові результати діяльності підприємства за звітний період;
 - б) зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду;
 - в) наявність економічних ресурсів, які контролюються підприємством на дату балансу.
4. За рівнем відповідальності власний капітал класифікується на:
 - а) статутний та авансований;
 - б) авансований капітал та реінвестований прибуток;
 - в) зареєстрований та незареєстрований капітал.
5. Основним джерелом зростання власного капіталу є:
 - а) викуп акцій;
 - б) чистий прибуток;
 - в) чистий збиток.
6. Резервний капітал - це:
 - а) сума резервів, яка створена відповідно до установчих документів за рахунок статутного капіталу;
 - б) сума резервів, яка створена відповідно до чинного законодавства або установчих документів за рахунок грошових коштів;
 - в) сума резервів, створених відповідно до чинного законодавства або установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку.
7. Мета складання Звіту про власний капітал - це:
 - а) розкриття інформації про залишки власного капіталу та його надходження;
 - б) розкриття інформації про суми різниць між: надходженням і вибуттям власного капіталу;
 - в) розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства впродовж звітного періоду.
8. Неоплачений капітал - це:
 - а) сума заборгованості власників до статутного капіталу;
 - б) сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу;
 - в) сума заборгованості власників (учасників) за внесками до власного капіталу.
9. Власний капітал - це:

- а) статутний капітал і нерозподілений прибуток;
- б) статутний, пайовий, додатковий і резервний капітал;
- в) частина в активах, що залишилася після вирахування його зобов'язань.

10. Звіт про власний капітал - це:

- а) звіт про стан і зміни у складі власного капіталу підприємства впродовж звітного періоду;
- б) звіт про залишки та вилучення власного капіталу підприємства протягом звітного періоду;
- в) звіт про стан власного капіталу на певну дату.

11. За формою власний капітал класифікується на:

- а) статутний та авансовий;
- б) авансовий капітал та реінвестований прибуток;
- в) статутний та додатковий.

12. Зміни власного капіталу відбуваються внаслідок:

- а) зміни облікової політики;
- б) виправлення помилок;
- в) дооцінки необоротних активів;
- г) усі наведені варіанти відповідей правильні.

Практичні завдання:

Задача 1.

На основі даних Оборотно-балансу за 2019 рік скласти Звіт про власний капітал за 2019 р

Задача 2.

Скласти Звіт про власний капітал за минулий рік на основі балансових даних і господарських операцій, що вплинули на структуру і розмір власного капіталу.

Витяг з балансу (тис. грн.):

№з/п	Пасив	На початок року	На кінець року
I	Власний капітал		
1	Зареєстрований капітал	12500	12000
2	Додатковий вкладений капітал	1700	1700
3	Капітал у дооцінках	2350	2445
4	Резервний капітал	3500	3512
5	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	270	398
6	Неоплачений капітал	(11400)	-
7	Вилучений капітал	-	-
II	Усього	8920	20055

Господарські операції:

У лютому було виявлено помилку у нарахуванні амортизації в попередньому році, що зменшило суму чистого прибутку на 20 тис. грн.

У березні було здійснено дооцінку нематеріальних активів на 80 тис. грн.

Чистий прибуток за звітний рік становив 150 тис. грн.

Підприємство оголосило, що за підсумками звітного року буде спрямовано на виплату дивідендів 30 тис. грн.

На поповнення резервного капіталу було спрямовано 12 тис. грн.

У травні надійшли кошти в сумі 11400 тис. грн. в оплату за передплачені, але не повністю сплачені акції.

У червні підприємство викупило власні акції на суму 15 тис. грн., а в липні повністю анулювало їх.

У жовтні надійшов благодійний внесок у сумі 500 тис. грн.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернув увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

Тема № 6. виправлення помилок і зміни у фінансових звітах.

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології виправлення помилок у фінансових звітах.

Кількість годин - 2 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 6:

1. Види та порядок виправлення помилок у фінансових звітах
2. Порівнянність показників форм фінансової звітності

Література: 1 (с. 347-366), 2 (с. 75-77), 6 (с. 96-111), 8, 10, 13, 15, 17, 23

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти

1. Дайте визначення поняттю «помилка».
2. Які види помилок і перекручень вам відомі?
3. Назвіть причини виникнення помилок у фінансовій звітності.
4. Розкрийте порядок виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх роках.
5. Розкрийте вимоги Методичних рекомендацій з перевірки порівнянності показників фінансової звітності.

6. Взаємоузгодженість показників балансу (звіту про фінансовий стан) з показниками річної фінансової звітності.
7. Взаємоузгодженість показників звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) з показниками річної фінансової звітності.
8. Взаємоузгодженість показників звіту про рух грошових коштів (за прямим методом) з показниками річної фінансової звітності.
9. Взаємоузгодженість показників звіту про власний капітал з показниками річної фінансової звітності.
10. Взаємоузгодженість показників приміток до річної фінансової звітності з показниками річної фінансової звітності.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Чи допускаються виправлення у фінансовій звітності?
 - а) так;
 - б) ні;
 - в) за бажанням головного бухгалтера;
 - г) за вимогою перевіряючих органів.
2. Яким П(С)БО регулюються правила виправлення помилок у звітності підприємства?
 - а) П(С)БО 8;
 - б) П(С)БО 6;
 - г) П(С)БО 7;
 - д) НП(С)БО 1.
3. Яка з подій відноситься до події після дати балансу?
 - а) переоцінка активів після звітної дати, яка свідчить про стійке зниження її вартості, визначеної на дату балансу;
 - б) оголошення банкрутом дебітора підприємства, заборгованість якого раніше була визнана сумнівною;
 - г) обидві;
 - д) жодна з них.
4. Чи можлива зміна облікової політики протягом року?
 - а) ні.
 - б) так;
 - в) можлива, але про це повинно позначатися в Наказі про облікову політику;
 - г) за бажанням керівника.
5. Який період відноситься до подій після дати балансу?
 - а) з 31 грудня;
 - б) до 31 грудня;
 - в) з 31 грудня і до дня затвердження звітності;
 - г) з 31 грудня і до дня подання звітності.
6. Виправлення звітних даних як поточного, так і минулого року здійснюється в звітності, складеній за той період:
 - а) в якому були виявлені помилки;
 - б) в якому були допущені помилки;
 - в) який слідує за періодом, в якому допущені помилки.

7. Не вважаються зміною облікової політики:

- а) використання принципу нарахування замість касового методу;
- б) капіталізація витрат на позику замість їх відображення у складі витрат періоду;
- в) відображення у складі витрат періоду витрат на дослідження і розробки замість їх капіталізації;
- г) визначення облікової політики щодо операцій, які не відображались раніше.

8. Виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх періодах, здійснюється шляхом :

- а) коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного періоду;
- б) сторнування;
- в) повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів;
- г) додаткових записів.

9. Виправлення помилок при зміні облікової політики на події та операції минулих періодів здійснюється шляхом:

- а) коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного періоду;
- б) сторнування, додаткових записів;
- в) повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів;
- г) правильна відповідь наведена у варіантах а) і б).

10. Виправлення помилок, пов'язаних з подіями, що сталися після дати балансу і які надають додаткову інформацію про визначення сум, пов'язаних з умовами, що існували на дату балансу, здійснюється шляхом:

- а) коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного періоду;
- б) сторнування, додаткових записів;
- в) повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів;
- г) правильна відповідь наведена у варіантах а) і в).

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Тема № 7. Зведена і консолідована фінансова звітність.

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології складання консолідованої фінансової звітності та вимог до неї.

Кількість годин - 2 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 7:

1. Порядок складання зведеної фінансової звітності
 2. Вимоги і методика складання консолідованої фінансової звітності
- Література: 1 (с. 367-389), 5 (217-229), 6 (с. 112-120), 8, 10, 11, 17

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Пояснити в яких випадках складається зведена фінансова звітність.
2. За якими видами діяльності складається і подається зведена фінансова звітність?
3. Дайте визначення материнському підприємству.
4. Дайте визначення дочірньому підприємству.
5. Дайте визначення консолідованої фінансової звітності.
6. За яких умов материнське підприємство не подає консолідовану фінансову звітність ?
7. За яких умов показники фінансової звітності дочірнього підприємства не включаються до консолідованої фінансової звітності?
8. За якими формами складається консолідована фінансова звітність?
9. Пояснити особливості складання консолідованої фінансової звітності.
10. Розкрити послідовність дій при складанні консолідованої фінансової звітності.
11. Яка інформація включається до консолідованої фінансової звітності?
12. Яка інформація відображається у Примітках до консолідованої фінансової звітності?
13. У які терміни подається консолідована фінансова звітність?

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Консолідована звітність - це:
 - а) фінансова звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці;
 - б) фінансова звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи - материнської компанії;
 - в) бухгалтерська звітність, яка відображає фінансовий стан юридичної особи - материнської компанії;

г) бухгалтерська звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності юридичної особи та її дочірніх підприємств.

2. Відповідно до якої постанови КМУ визначено, які міністерства, відомства та органи управління складають зведену звітність?

- а) Постанова №419;
- б) Постанова №420;
- в) Постанова №520;
- г) Постанова №418.

3. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади подають зведену фінансову звітність про виконання кошторисів доходів і видатків щокварталу не пізніше:

- а) 30 числа наступного місяця;
- б) 31 числа наступного місяця;
- в) 20 числа наступного місяця;
- г) 21 числа наступного місяця.

4. Чи складає материнське підприємство консолідовану звітність, якщо воно є дочірнім підприємством іншого підприємства?

- а) так;
- б) ні;
- в) так, якщо повністю належить іншому підприємству;
- г) так, якщо є згода власників частки меншості.

5. Зведену фінансову звітність подають:

- а) Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких належать підприємства, засновані на державній власності, та органи, які здійснюють управління майном підприємства, заснованих на комунальній власності;
- б) Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, засновані на державній власності, та органи засновані на комунальній власності складають звітність господарських товариств, акції (частки, паї) яких перебувають відповідно у державній та комунальній власності;
- в) об'єднання підприємств;
- г) всі.

6. Вкажіть, за яких умов материнське підприємство не подає консолідовану фінансову звітність?

- а) якщо воно повністю належить іншому підприємству;
- б) згоди власників частки меншості;
- в) ці умови зазначені в наказі про облікову політику;
- г) а) і б).

7. Коли показники фінансової звітності дочірнього підприємства не включаються до консолідованої фінансової звітності?

- а) якщо активи дочірніх підприємств не є фінансовими інвестиціями;
- б) дочірнє підприємство здійснює свою діяльність в умовах які обмежують його здатність передавати кошти материнському підприємству;
- в) якщо контроль дочірнього підприємств є тимчасовим;
- г) б) і в).

8. Яка інформація відображається у примітках до консолідованої фінансової звітності?

- а) статті консолідованої фінансової звітності, до яких застосовувалась різна облікова політика;
- б) перелік дочірніх підприємств із зазначенням назви, країни реєстрації та місцезнаходження, частки в капіталі, частки в розподілі голосів;
- в) немає жодної вірної відповіді;
- г) а) і б).

9. Яка інформація включається до консолідованої фінансової звітності:

- а) активи, зобов'язання, капітал, рух грошових коштів;
- б) всі дочірні підприємства, які входять до складу групи;
- в) фінансові результати, власний капітал;
- г) а) і в).

10. Консолідовану фінансову звітність подає:

- а) дочірнє підприємство;
- б) материнська компанія;
- в) спільне підприємство;
- г) асоційована компанія.

Практичні завдання:

Задача 1.

Дочірнє підприємство оголосило про виплату дивідендів у розмірі 64 тис. грн. з оплатою протягом місяця додатково випущеними власними акціями номіналом по 10 грн за кожен. Додатковий випуск акцій становив 5 % від статутного капіталу дочірнього підприємства. Ринкова вартість акцій на дату випуску становила 12 грн за одну. Материнське підприємство володіє 70 % акцій дочірнього.

Зробити можливі бухгалтерські проводки та розкрити вплив здійснених дочірнім підприємством операцій на показники консолідованої фінансової звітності.

Задача 2.

Здано у фінансову оренду устаткування вартістю без ПДВ 100 тис. грн. Мінімальні орендні платежі 150 тис. грн.

Зробити необхідні проводки в орендодавця та в орендаря за умови, що орендодавець є материнським підприємством. Розкрити вплив здійсненої операції на показники консолідованої фінансової звітності.

Задача 3.

Дочірнє підприємство через 5 років корисного використання реалізувало материнському підприємству фрезерний станок первісна вартість якого 9600 грн. Строк служби — 8 років. Станок реалізовано через 5 років материнському підприємству за 1200 грн (з ПДВ). На підприємстві щодо станка застосовувався кумулятивний метод нарахування амортизації

виходячи з 8 років його очікуваного використання. зносу. Материнське підприємство володіє 100 % акцій дочірнього.

Зробити бухгалтерські проводки для материнського та дочірнього підприємств. Розкрити вплив здійсненої операції на показники консолідованої фінансової звітності.

Задача 4.

Дочірнє підприємство за рік реалізувало продукції на 1920 тис. грн, з яких 35 % припадає на материнське підприємство. Собівартість реалізованої продукції 1500 тис. грн.

Розкрити вплив здійснених операцій на звітність материнського підприємства за умови, що внутрішньогрупові операції мають рівень рентабельності аналогічний решті.

Задача 5.

Підприємству А, яке має частку в статутному капіталі підприємства Б у розмірі 90 %, останнім виплачені дивіденди в розмірі 500 тис. грн. Зробити необхідні проводки. Пояснити вплив операції на показники консолідованої фінансової звітності.

Задача 6.

Підприємство А закупило пакет акцій підприємства Б на суму 3,0 млн. грн, що складає 60 % статутного капіталу підприємства Б. Підприємство Б отримало за рік 240 тис. грн прибутку, з яких 80,0 тис. грн направило на виплату дивідендів.

Розрахувати приріст фінансових інвестицій у підприємства А.

ІІІ. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 12,13

Тема № 8. Фінансова звітність малого підприємництва.

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології складання Фінансової звітності малого підприємництва й порядку його подання.

Кількість годин - 4 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

І. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 8:

1. Суб'єкти малого підприємництва
2. Структура, зміст та особливості складання Фінансової звітності малого підприємництва

Література: 5 (232-248), 6 (с. 125-142), 7 (с. 295-327), 20 (с. 302-320), 8,10,14, 15, 17

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Назвіть критерії визнання суб'єктів малого підприємництва?
2. Стосовно яких підприємницьких структур передбачено обмеження щодо віднесення їх до суб'єктів малого підприємництва?
3. Який звітний період для суб'єктів малого підприємництва?
4. Яка структура та обсяг статей балансу суб'єкта малого підприємництва?
5. Дайте характеристику статей активу балансу.
6. Дайте характеристику статей пасиву балансу.
7. Охарактеризуйте склад та структуру звітності суб'єкта малого підприємництва.
8. Які головні вимоги до заповнення звітності суб'єкта малого підприємництва?
9. Назвіть особливості Звіту про фінансові результати суб'єкта малого підприємництва.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

Письмово відповісти на тестові завдання:

1. Суб'єктами малого підприємництва не можуть бути :
 - а) товариства з обмеженою відповідальністю;
 - б) довірчі товариства;
 - в) друкарні.
2. Малі підприємства можуть вести бухгалтерський облік витрат з використанням рахунків:
 - а) лише класу 9;
 - б) лише класу 8;
 - в) обидва варіанти правильні.
3. Суб'єкти малого підприємництва можуть обрати:
 - а) звичайний податок оподаткування;
 - б) сплату єдиного податку за ставкою 6%;
 - в) сплату єдиного податку за ставкою 10%;
 - г) всі відповіді правильні.
4. Річна звітність суб'єкта малого підприємництва складається з:

- а) форм №1,2,3,4;
- б) форм № 1-м,2-м,3-м,4-м;
- в) форм №1-м,2-м;
- г) вірної відповіді не має.

5. Звіт про фінансові результати суб'єкта малого підприємництва складається з:

- а) одного розділу;
- б) двох розділів;
- в) трьох розділів;
- г) вірної відповіді не має.

6. До малих підприємств в роздрібній торгівлі належать підприємства з чисельністю працюючих:

- а) до 15 чоловік;
- б) до 50 чоловік;
- в) до 100 чоловік;
- г) до 150 чоловік.

7. Суб'єкти малого підприємництва, що перейшли на сплату єдиного податку, звільнені від:

- а) акцизного податку;
- б) мита;
- в) комунального податку;
- г) вірної відповіді не має.

Практичні завдання:

Задача 1.

У грудні 201_ року суб'єктом малого підприємництва придбано 10 % облігації зі строком погашення 10 років за 110 тис. грн. Номінальна вартість облігацій — 100 тис. грн. До кінця погашення облігацій залишилось 5 років. Відсотки на облігації отримуються щорічно 31 грудня.

Зробити бухгалтерські проводки. Пояснити порядок відображення операцій з облігаціями в обліку та звітності.

Задача 2.

Суб'єкт малого підприємництва здійснив обмін трактора на вантажівку з доплатою у сумі 5 тис. грн. Первісна вартість трактора — 40 тис. грн, залишкова — 12 тис. грн, справедлива вартість — 16 тис. грн. Балансова вартість вантажівки (за даними попереднього власника) — 16 тис. грн, справедлива вартість — 21 000 грн.

Зробити проводки. Визначити фінансовий результат від операції обміну. Зробити пояснення щодо права суб'єкта малого підприємництва на обмінні операції.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 14**Тема № 9. Податкова звітність.**

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології складання податкової звітності й порядку її подання.

Кількість годин - 2 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 9:

1. Склад податкової звітності та періодичність її подання.
2. Порядок складання декларацій та джерела інформації для їх формування.

Література: 5 (249-350), 6 (с. 163-274), 12, 22

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Які види податкової звітності передбачено системою оподаткування?
2. Дайте визначення податкова декларація?
3. Назвіть базовий податковий період (звітний) для подання податкової декларації.
4. Який порядок представлення уточнених форм податкової звітності?
5. Який порядок визначення об'єкта, бази та ставок окремих податків, платників та строків представлення податкової звітності і сплати податків?
6. Хто здійснює контроль за поданням звітності та які штрафні санкції з боку контролюючих органів застосовуються?
7. Яка відповідальність платників податків за невчасне подання звітності та за перекручування даних податкової звітності.

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

1. Сукупність податків, зборів та платежів, що законодавчо закріплені у даній державі; принципів, форм, методів їх визначення, зміни або скасування; дій що забезпечують їх сплату, контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства це:
 - а) податкова система;
 - б) податковий облік;
 - в) податкова політика.

2. Система дій, які проводяться державою в галузі податків і оподаткування це:

- а) податкова політика;
- б) податкова система;
- в) податковий облік.

3. Плата у фіксованій сумі або у вигляді процентів від суми податкового зобов'язання (без урахування пені і штрафних санкцій), яка стягується з платника податків у зв'язку з порушенням ним правил оподаткування це:

- а) штрафна санкція;
- б) пеня;
- в) податковий борг.

4. Внесення у встановленому порядку пропозицій щодо вдосконалення податкового законодавства це завдання:

- а) податкової служби;
- б) Верховної Ради;
- в) податкової міліції.

5. Податкова декларація екологічного податку подається до органів Державної податкової адміністрації в строки:

- а) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) періоду
- б) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) періоду
- в) станом на 1 січня до 1 лютого поточного року.

6. Декларація акцизного податку подається до органів Державної податкової адміністрації в строки:

- а) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) періоду;
- б) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) періоду;
- в) станом на 1 січня до 1 лютого поточного року.

7. Податковий розрахунок з рентної плати подається до органів Державної податкової адміністрації в строки:

- а) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) періоду;
- б) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) періоду;
- в) станом на 1 січня до 1 лютого поточного року.

8. Податкова декларація туристичного збору подається до органів Державної податкової адміністрації в строки:

- а) протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) періоду;
- б) протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) періоду;
- в) станом на 1 січня до 1 лютого поточного року.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.
Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 15

Тема № 10. Статистична і спеціальна звітність.

Навчальна мета заняття: формування теоретичних і практичних знань з методології складання статистичної і спеціальної звітності й порядку її подання.

Кількість годин - 2 (денна форма); 2 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням, розв'язування контрольних тестових завдань.

Навчальні питання за темою 10:

1. Склад статистичної та спеціальної звітності, порядок та періодичність її подання.
2. Нормативно – правове забезпечення статистичної звітності.
3. Методика складання та порядок подання статистичної звітності з торгівлі.
4. Методика складання та порядок подання статистичної звітності з праці та основних засобів.

Література: 1 (с. 390-418), 5 (571-638), 6 (с. 311-327)

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Нормативне забезпечення статистичної звітності.
2. Який документ визначає перелік та обсяги статистичної звітності?
3. Які вимоги пред'являються до статистичної звітності?
4. Періодичність та форми подання статистичної звітності.
5. Зміст та порядок складання статистичної звітності № 1-торг.
6. Зміст та порядок складання статистичної звітності № 1-опт.
7. Зміст та порядок складання статистичної звітності №1-підприємство (річна).

Тестові завдання для здобувачів вищої освіти:

Письмово відповісти на тестові завдання:

1. Які з наведених форм звітності відносяться до статистичної?

- а) Розрахунок суми податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин;
- б) Звіт про товарооборот;
- в) Звіт з праці;
- г) б) і в).

2. Інформація про розподіл працівників за розмірами заробітної плати за останній місяць звітного періоду необхідна для складання:

- а) Звіту про використання робочого часу;
- б) Звіту з праці;
- в) Звіту про наявність торгової мережі та мережі ресторанного господарства;
- г) Форми №1-ДФ.

3. Форма №3-торг складається:

- а) щомісячно наростаючим підсумком з початку року;
- б) щоквартально;
- в) щоквартально та за рік наростаючим підсумком з початку року;
- г) окремо за звітний період.

4. До яких органів подається статистична звітність?

- а) органів статистики;
- б) Пенсійного фонду;
- в) Державній податковій інспекції;
- г) Фонду соціального страхування.

5. Які підприємства складають статистичну звітність?

- а) державні;
- б) приватні;
- в) колективні;
- г) всі, незалежно від форми власності.

6. Звіт про товарооборот (№1-торг) складається:

- а) щомісячно;
- б) щоквартально;
- в) щомісячно та наростаючим підсумком з початку року;
- г) раз на рік.

7. В яких звітах відображається розмір товарообороту підприємства:

- а) №1-торг;
- б) №1-Б;
- в) №3-торг;
- г) №1-торг, №3-торг, №1-опт.

8. Яка з форм статистичної звітності взаємоузгоджена з Балансом підприємства?

- а) №1-Б;
- б) №1 – амортизація;
- в) №11-03;
- г) всі.

9. В які строки складається статистична звітність:

- а) до 20 числа місяця наступного за звітним;
- б) в залежності від порядку складання головним бухгалтером;
- в) кожна форма звітності має свій термін складання, який вказаний на кожній формі;
- г) за індивідуальною домовленістю з органами статистики.

10. Яка форма звітності відображає рух основних засобів?

- а) №11-03;
- б) №1 - амортизація;
- в) №1-пп;
- г) а) і б).

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

3. Рекомендована література(основна, допоміжна), інформаційні ресурси в інтернеті

Основна література:

1. Бондар М.І., Верига Ю.А., Орищенко М.М.. Звітність підприємства Підручник. – К.: ЦУЛ, 2015. – 570 с.
2. Верига Ю.А., Бондар М.І., Орищенко М.М., Прохар Н.В., Лежненко Л.І.. Звітність підприємства. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2019. – 570 с.
3. Голова С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні. Навчально - практичний посібник. — Дніпро: ТОВ «Баланс-клуб», 2018. – 268с.
4. Глушач Ю.С. Фінансова звітність за П(С)БО. Навчально - методичний посібник. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 88 с.
5. Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Романі Р.В. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2016. – 424 с.
6. Долбнєва Д.В. Звітність підприємств. Практикум. Навчально - методичний посібника. – Львів, 2017. – 200 с.
7. Лень В.С., Гливенко В.В Звітність підприємства. Підручник. – К.: Каравела, 2018. – 672 с.
8. Пантелєєв В.П., Юрченко О.А., Курило Г.М., Безверхий К.В. Звітність підприємств. Навчальний посібник. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. – 432 с.
9. Петришин Л.П., Сиротюк Т.В. Звітність підприємства. Навчальний посібник. – Л.: «Новий світ – 2000», 2018. – 440 с.
10. Сук Л.К., Сук П.Л., Данілочкіна О.В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу. Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2017. – 372 с.
11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
12. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. №433 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. № 73 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Мінфіну України від 07.02.2013р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000р. №353 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999р. №137 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
17. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000р. №39 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
18. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
19. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 11.04.2013р. №476
20. Порядок подання фінансової звітності, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000р. №419

Допоміжна література:

21. Верига Ю.А. Облікова політика підприємства - К.:ЦУЛ, 2015. - 312 с.
22. Дробязко С.І., Козир Т.М., Холод С.Б. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. Навчальний посібник. / за заг. ред. П.Й. Атамаса. — К.: ЦУЛ, 2012. – 416 с.
23. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2012. – 368 с.
24. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
25. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. №879 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
26. Крупельницька І.Г. Звітність підприємств. Навчальний посібник. — К.:ЦУЛ, 2012. – 232 с.
27. Садовська І.Б., Божидарнік Т.В., Нагірська К.Є. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2013. – 688 с.
28. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність. — К.: Алерта, 2013. – 982 с.
29. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих

навчальних закладів. – 5-те вид., доповнене й перероблене. — К.: А.С.К., 2010. – 784 с.

30. Шара Є.Ю., Андрієнко О.М., Жидеєва Л.І. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2011. – 424 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

31. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>

32. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.

33. Офіційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vobu.ua>

34. Офіційний сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtki.com.ua>

35. Офіційний сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua>